Cynllun Gweithredu Strategol ASA Cymru

cylchlythyr i'r cyhoedd

rhifyn 3: Ion 2011

Croeso i rifyn 3 o Gylchlythyr Cynllun Gweithredu Strategol Anhwylderau yn y Sbectrwm Awtistig (ASA) i Gymru. Targed y cylchlythyr hwn yw unigolion ag ASA, eu teuluoedd, eu gofalwyr a phobl broffesiynol.

Llysgennad Cyflogi ASA i Gymru

Ar 1af Rhagfyr 2010, cyhoeddodd y Dirprwy Weinidog dros Wasanaethau Cymdeithasol, Gwenda Thomas, benodiad Llysgennad Cyflogaeth Awtistiaeth Cymru.

Mae Robert Lloyd Griffiths, Cyfarwyddwr Sefydliad y Cyfarwyddwyr, Cymru wedi dechrau ar y swydd ran-amser hon am gyfnod o 18 mis. Ei waith fydd codi proffil cyflogi pobl sydd ag awtistiaeth a dangos sut y gall busnesau yng Nghymru elwa yn sgil y doniau, y sgiliau a'r wybodaeth y gall pobl ag awtistiaeth eu cynnig i'r gweithle.

Mae'r penodiad newydd hwn yn cael ei ystyried fel y cyntaf o'i fath yn y DU ac o bosibl yn y byd. Hefyd, un elfen yn unig yw hyn o blith nifer o brosiectau arloesol a hyrwyddir gan Lywodraeth Cynulliad Cymru i alluogi oedolion ag Anhwylderau yn y Sbectrwm Awtistig (ASA) i wireddu eu potensial yn y gymdeithas heddiw.

Cefnogaeth Bellach ar gyfer Cyflogi

Gyrfa Cymru
Mae Llywodraeth Cynulliad Cymru'n gweithio ar hyn o bryd gyda Gyrfa Cymru i ddatblygu hyfforddiant ASA penodol ar gyfer staff Gyrfa Cymru.

Y Ganolfan Byd Gwaith
Mae Llywodraeth Cynulliad Cymru yn cydweithio'n glos â'r Ganolfan Byd Gwaith ac yn cynyddu'r gwaith o godi ymwybyddiaeth sy'n deillio o adroddiad y Grŵp Oedolion Gorchwyl a Gorffen.

Deunyddiau Codi Ymwybyddiaeth i Gyflogwyr
Anelir un o'r deunyddiau codi ymwybyddiaeth ASA sydd i'w lansio yn Chwefror 2011 at gyflogwyr, pobl ag ASA, ASA, cynghorwyr gyrfa a staff canolfannau gwaith. Gweler isod am fanylion pellach.

Lansio Deunyddiau Codi Ymwybyddiaeth ASA Llywodraeth Cynulliad Cymru

Cwblhawyd y gwaith ar Ddeunyddiau Codi Ymwybyddiaeth ASA Llywodraeth Cynulliad Cymru. Bydd y deunyddiau'n codi ymwybyddiaeth o ASA ar gyfer ystod eang o bobl broffesiynol ac mae hefyd yn cynnwys gwybodaeth i deuluoedd. Er enghraifft, bydd codi ymwybyddiaeth yn cael ei gyflwyno ym mhob ysgol a meddygfa yng Nghymru; ar draws y drefn Cyfiawnder Troseddol; ac mewn mannau ar y Stryd Fawr megis Deintyddion ac Optegwyr.
Bydd y deunyddiau'n cael eu lansio ar 3ydd Chwefror 2011.

Datblygu Cronfa Ddata / Cofrestr ar gyfer Plant / Pobl Ifanc ag ASA

Mae gwaith ar y gweill ar brosiect dichonolrwydd i drafod y potensial ar gyfer datblygu cronfa ddata / cofrestr ar gyfer plant a phobl ifanc ag ASA ar draws Gogledd Cymru.
Cafodd y prosiect ei gyllido ar y cyd gan Lywodraeth Cynulliad Cymru a Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr, ac fe'i cynhelir gan Brifysgol Bangor a Chanolfan Ymchwil Awtistiaeth Cymru ym Mhrifysgol Caerdydd.
Disgwylir cyhoeddi canlyniadau'r prosiect o fewn tua 18 mis.

Canolfan Ymchwil Awtistiaeth Cymru

Lansiwyd Canolfan Ymchwil Awtistiaeth Cymru ar 23ain Medi ym Mhrifysgol Caerdydd. Bydd y ganolfan yn ceisio sicrhau lle blaengar i Gymru ym maes ymchwilio awtistiaeth yn rhyngwladol gan ddenu i Gymru fuddsoddiad sylweddol mewn ymchwil i awtistiaeth.

Gwerthuso'r gwasanaethau asesu a diagnostig i blant ar draws Cymru

Yn gynharach yn yr hydref cafwyd gwerthusiad o wasanaethau Asesu a Diagnostig i Blant ar draws Cymru gan Ganolfan Ymchwil Awtistiaeth Cymru a Phrifysgol Bangor (dan arweiniad yr Athro Sue Leekam, Cadeirydd Awtistiaeth, Prifysgol Caerdydd). Ariannwyd y gwerthusiad gan Lywodraeth Cynulliad Cymru. Cafwyd ymateb da gan glinigwyr trwy Gymru. Mae adroddiad yr Athro Sue Leekam wedi'i gwblhau ac ar hyn o bryd mae Llywodraeth Cynulliad Cymru yn ei drafod.

Gweithredu ar gyfer Oedolion ag ASA

Asesu a Gwneud Diagnosis

Mae rhwydwaith asesu a diagnostig trwy Gymru'n cael ei ddatblygu yn ogystal â rhwydwaith cyn/ar ôl diagnosis ar gyfer Oedolion ag ASA. Ar hyn o bryd, mae Llywodraeth Cynulliad Cymru yn asesu cynnig a gyflwynwyd iddi.

Prosiectau Cefnogi a Monitro yn y Gymuned

Cyflwynwyd i Lywodraeth Cynulliad Cymru gynigion ar gyfer prosiectau fydd yn datblygu monitro cymunedol a chefnogaeth i Oedolion ag ASA. Ni chafwyd penderfyniad ffurfiol ond gobeithiwn y daw un yn fuan.

Tai

Mae peth gwaith newydd ar droed ym maes tai i bobl sydd ag ASA. Mae Hugh Morgan, Rheolwr Gweithredu'r Cynllun Gweithredu Strategol ASA yn gweithio gydag Adran Dai LICC i benderfynu ar ffordd i sicrhau tai ar gyfer pobl sydd ag ASA. Bydd Gweinidogion Tai, Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol yn cael eu hysbysu'n uniongyrchol am y gwaith hwn a byddant hwythau'n gwneud unrhyw gyhoeddiadau sy'n angenrheidiol cyn diwedd 2010-11.

Grŵp Gorchwyl a Gorffen Oedolion 2010 / 2011

Yn dilyn yr argymhellion oedd yn adroddiad 2009 grŵp Gorchwyl a Gorffen LICC, daeth y grŵp yn ôl at ei gilydd i drafod rhai materion penodol ymhellach. Sef:

Addysg Bellach ac Uwch
Y Drefn Cyfiawnder Troseddol
Iechyd Meddwl
Effaith diwygio budd-daliadau'r Adran Gwaith a Phensiynau
Pobl Hŷn

Mae i bob pwnc is-grŵp sydd yn casglu tystiolaeth ar hyn o bryd. Cyflwynir adroddiad ynghyd ag argymhellion i'r Gweinidog ym mis Mawrth 2011.

Gwerthusiad Interim o Gynllun Gweithredu Strategol ASA i Gymru

Anfonwyd arolwg interim i bob awdurdod lleol yng Nghymru. Mae'r arolygon wedi'u cynnal ac yn cael eu dadansoddi gan Lywodraeth Cynulliad Cymru.

Prosiectau Rhanbarthol Cydweithredol a ddatblygwyd gan gynllunio ASA yn lleol ac sy'n cael eu hariannu gan Lywodraeth Cynulliad Cymru yn dechrau yn 2010/11

Anfonwyd arolwg hefyd at sefydliadau gwirfoddol yng Nghymru.

Bydd canfyddiadau'r arolygon hyn yn cael eu cynnwys mewn adroddiad a gyflwynir i'r Dirprwy Weinidog. Bydd y Dirprwy Weinidog yn penderfynu'r manylion parthed cyhoeddi'r adroddiad.

Mae Llywodraeth Cynulliad Cymru a Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru wedi cefnogi datblygu 22 o brosiectau rhanbarthol y mae pob un ohonynt ar waith. Os bydd y prosiectau'n llwyddo, bydd y canlyniadau'n gymorth wrth ddatblygu gwasanaethau ASA drwy Gymru.
Daw'r cynnydd a wnaed gyda'r prosiectau i'r amlwg yn y 'crynodeb o arferion ASA' – gweler isod am fwy o fanylion.

Datblygu Rhwydwaith Dysgu a Gwella ac e-adnodd ASA

Mae WLGA wedi cyflwyno cais i LICC am Rwydwaith Dysgu a Gwella ASA. Bydd y rhwydwaith yn sicrhau bod dysgu, datblygiadau ac arferion da ym maes ASA yn cael eu rhannu drwy Gymru, a bod y gwaith a wneir gan y Tîm Cefnogi Rhanbarthol yn sail i waith pellach.
Gobeithir y bydd e-adnodd ASA yn cefnogi'r rhwydwaith hwn. Gwefan fydd yr adnodd hwn sydd yn cynnwys gwybodaeth am ASA a gwasanaethau ASA yng Nghymru. Mae llawer o bobl drwy Gymru yn cyfrannu at y datblygiad hwn.

Mae Canolfan Ymchwil Awtistiaeth Cymru'n gweithio gydag Awtistiaeth Cymru i ddatblygu rhwydwaith dysgu clinigol ar y we ar gyfer y bobl broffesiynol sy'n gweithio ym maes ASA.

Rhannu Datblygiadau ac Arferion hyd yma

Ar hyn o bryd, mae'r Tîm Cefnogi Rhanbarthol ASA, sy'n rhan o WLGA, yn llunio 'crynodeb o arferion a datblygiadau ym maes ASA yng Nghymru'. Bydd y ddogfen hon yn cynnwys trosolwg o arferion da ac yn amlinellu'r datblygiadau sydd wedi digwydd ers lansio Cynllun Gweithredu Strategol ASA Cymru yn 2008.

TEACCH am dridiau yn Ne Cymru

Bydd yr Athro Gary Mesibov yn dychwelyd i Gymru ar Fawrth 29ain – 31ain 2011 yng Nghanolfan Gynadledda'r Gwasanaeth Addysg a Gwella Ysgolion, Nantgarw, ger Caerdydd.
Mae'r cwrs tri diwrnod TEACCH o fudd ymarferol mawr i'r holl bobl broffesiynol sy'n gweithio gyda phobl ag ASA, gan gynnwys athrawon, gweithwyr ym maes gofal cymdeithasol, therapyddion iaith a lleferydd, seicolegwyr, staff cefnogi dysgu a llawer o rai eraill. I gael ffurflen neilltuo lle a derbyn mwy o wybodaeth e-bostiwch jennie@autismcymru.org

4edd Gynhadledd Ryngwladol Cymru ar Awtistiaeth – 21ain a 22ain Mehefin 2011, Caerdydd

Bydd **4edd Gynhadledd Ryngwladol Cymru ar Awtistiaeth** yn dychwelyd i Gaerdydd ar 21ain a 22ain Mehefin 2011**.** Mae'r gynhadledd, sydd bellach ar ei phedwaredd flwyddyn, wedi'i phrofi'i hun yn gyson yn gyfle gwerthfawr i bawb sy'n mynychu gael dysgu a rhwydweithio. Unwaith eto, bydd yn dod ag ymchwilwyr rhyngwladol enwog, ymarferwyr ac unigolion ag ASA at ei gilydd i rannu eu gweledigaeth a'u profiadau er mwyn gwella dealltwriaeth ac arferion. Mae'r rhestr hyd yma'n cynnwys: Dr Temple Grandin, Dr Brenda Smith Myles, Dr Judith Gould, Yr Athro Tony Charman, Dr Susan Bryson, Dr Sally Rogers a Dean Beadle

Gwerth y gynhadledd yma i weithwyr iechyd cyhoeddus proffesiynol yw **10 pwynt CPD** a **2 ddiwrnod** tuag at **PRTL** i'r gweithwyr proffesiynol ym maes gofal cymdeithasol. I gael ffurflen neilltuo lle a derbyn mwy o wybodaeth e-bostiwch jennie@autismcymru.org

Sylwadau

Rydyn ni'n croesawu'ch sylwadau a'ch barn am y cylchlythyr hwn. E-bostiwch y Tîm Cefnogi Rhanbarthol yn ASDinfo@WLGA.gov.uk